

SCHOLA WĘGAJTY – zespół działający w ramach Stowarzyszenia „Węgałty” niedaleko Olsztyna, powstała w styczniu 1994 roku. Tworzą ją śpiewacy, aktorzy, muzycy, plastycy, teatrologi i muzykolodzy pochodzący z 6 krajów europejskich. Schola zajmuje się rekonstrukcją średniowiecznych dramatów liturgicznych, prezentacjami muzyczno-teatralnymi, badaniami nad tradycjami śpiewu liturgicznego i sakralnego, antropologią kultury oraz edukacją i animacją teatralną, muzyczną i plastyczną.

Od 20 lat opracowuje i wykonuje najstarsze europejskie zabytki literacko-muzyczno-dramatyczne (rękopisy polskie, francuskie, włoskie, niemieckie). Ma w swoim dorobku i repertuarze 7 łańcuchów średniowiecznych dramatów liturgicznych stanowiących kanon tego gatunku, które były prezentowane w wielu krajach Europy oraz głównych ośrodkach kraju. Poprzez połączenie twórczych sił i doświadczeń aktorów, śpiewaków, instrumentalistów, teatrologów, antropologów, plastyków, językoznawców, liturgistów i przedstawicieli innych komplementarnych dziedzin, zespół wypracował unikalny i rozpoznawalny idiom wykonawczy i stylistyczny, oparty na archaicznych i tradycyjnych technikach warsztatu muzyczno-teatralnego.

Wykonywane przez Scholę dramaty liturgiczne można zgrupować w kręgi tematyczne: bożonarodzeniowy – *Ordo Stellae*, wielkopostny – *Planctus Mariae* i *Ludus Passionis*, wielkanocny – *Ludus Paschalis*, starotestamentowy – *Ludus Danielis*, maryjny – *Ordo Annuntiatione* oraz Cuda św. Mikołaja – *Miracula Sancti Nicolai*.

Od szeregu lat Schola prowadzi badania terenowe nad tradycją pieśni i obrzędów w formie wypraw i rekonstruksji niemal w całej Europie. Programy koncertowe odwołujące się do tych tradycji to: *Joculatores Dei*, *Kanty i psalmy*, *Okcydent – orient* oraz *Zamek Warmia. Dom Tańca* to program tańców instrumentalnych, cykl warsztatów i biesiad tanecznych wprowadzający świeckie aspekty archaicznych kultur, dopełniając i równoważąc wątki sakralne. W 2010 roku na zamku w Olsztynie miała miejsce premiera najnowszego spektaklu muzycznego *Gra o Świętym Franciszku*.

MARCIN ABIJSKI jest śpiewakiem i muzykologiem, absolwentem Ateńskiego Konserwatorium Narodowego na wydziale Muzyki Bizantyjskiej oraz Uniwersytetu Ateńskiego na wydziale Teologii Społecznej. Muzykę bizantyjską studiował pod okiem Georgiosa Chatzichronoglou – Archonta Melodosa Wielkiego Kościoła (Patriarchatu Konstantynopola). Od paru lat zajmuje się badaniami nad związkami melodii pochodzących z Irmologionu Supraskiego z ich bizantyjskimi odpowiednikami. Jest założycielem i dyrygentem Męskiego Chóru Kameralnego im. Bogdana Onisimowicza.

Wydarzenie jest organizowane w ramach projektu Stowarzyszenia i Scholi Węgałty „Quem queritis 2014-2016” i programu Laboratorium Tradycji 2015 – warsztaty dziedzictwa kulturowego

ORGANIZATOR

Stowarzyszenie Węgałty

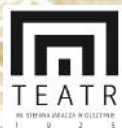

PARTNER

Parafia p.w. św. Jana Ewangelisty w Nowym Kawkowie

Dofinansowano ze środków

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Funduszu Aktywizacji Twórczości Teatralnej Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie

Kontakt:

scholaw1@wp.pl www.schola.wegajty.pl
tel. 89 5129471, 600 00 52 51

Schola
WĘGAJTY

AKATYST KU CZCI BOGARODZICY

oraz

ORDO ANNUNTIATIONE

„Gra o Zwiastowaniu” – dramat liturgiczny z XIV w.

Kościół św. Jana Ewangelisty
w Nowym Kawkowie
środa, 12 sierpnia 2015, godz. 19.00

WSTĘP WOLNY

ZAPRASZAMY
NA
AKATYST KU CZCI
BOGARODZICY
ORAZ
ORDO
ANNUNTIATIONE

DRAMATIS PERSONAE – OSOBY DRAMATU:

<i>Angelus – Anioł</i>	Katarzyna Jackowska
<i>Maria</i>	Monika Paśnik-Petryczenko
<i>Elizabeth – Elżbieta</i>	Swietlana Butskaya
<i>Diakonus – Diakon</i>	J. Wolfgang Niklaus
<i>Chorus – Chór</i>	Swietlana Butskaya, Małgorzata Dźygadło-Niklaus, Katarzyna Jackowska, Monika Paśnik-Petryczenko, Marcin Abijski, Marcin Bornus-Szczyński, Adam Cudak, Maciej Góra, Maciej Kaziński, Johann Wolfgang Niklaus, Serhii Petryczenko, Robert Pożarski, Marcin Szargut, Fryderyk Wojda oraz uczestnicy warsztatów śpiewu liturgicznego „Laboratorium Tradycji 2015”

Słowa Akatystu napisał:
Ks. Józef Roman Maj

Kierownictwo muzyczne i muzyka bizantyjska Akatystu:
Marcin Abijski

Kierownictwo muzyczne dramatu:
Robert Pożarski

Aranżacja scenograficzna i kostiumy:
Małgorzata Dźygadło-Niklaus

Reżyseria dramatu i kierownictwo artystyczne:
Johann Wolfgang Niklaus

Ordo Annuntiatione

– czyli dramat liturgiczny „Gra o Zwiastowaniu” zachował się w kilku rękopisach średniowiecznych. Dramat opracowany przez Scholę Węgajty pochodzi z dwóch czternastowiecznych włoskich rękopisów: z Cividale i Padwy. Rękopis z Cividale zawiera zapis nutowy wraz z podziałem na role: Marii, Archanioła Gabriela, Elżbiety i diakona – narratora, ewangelisty. Natomiast didaskalia, w księgach liturgicznych nazywanych rubryki od czerwonego atramentu, zachowały się w rękopisie padewskim, bardzo obszerne i precyzyjne.

Tekst dramatu jest fragmentem Ewangelii według świętego Łukasza. Słowa i prorocтво Archanioła Gabriela, odpowiedź Marii, oraz pozdrowienie Elżbiety przeplcone są narracją ewangelisty. Część dramatyczną kończy kantykt „Wielbi dusza moja Pana”.

Ordo Annuntiatione było przedstawiane w różnych sytuacjach. W manuskryptach odnajdujemy je najczęściej jako część liturgii – niesporów (po dramacie następuje Magnificat) bądź matutinum (zakończone Te Deum), bywało też jednak częścią uroczystej Mszy Maryjnej, wtedy nazwanej „Missa Aurea” lub, jak w wypadku rękopisu z Padwy, oddzielnym obrzędem, rozbudowaną Ewangelią, śpiewaną poza kanoniczną liturgią.

W interpretacji Scholi Węgajty dramat zostanie poprzedzony tego wieczoru modlitwą, hymnem Akatystu.

Akatyst ku czci Bogarodzicy

– ksiądz prałat Józef Roman Maj, proboszcz kościoła św. Katarzyny na Służewie w Warszawie, napisał z potrzeby serca nowy, ale według antycznych reguł ułożony, Akatyst maryjny. Poszukując do niego najstosowniejszej muzyki, skierował się do Supraśla, do pierwszego w Polsce wykształconego w tym kierunku w Grecji, kantora bizantyjskiego Marcina Abijskiego. Ten opatrzył polski tekst Akatystu pasującą do niego tradycyjną muzyką bizantyjską.

„Muzyka liturgiczna nie jest sztuką samą w sobie, sztuką dla sztuki. Ma ona do spełnienia bardzo ważne zadanie. Pomaga modlącemu się wniknąć możliwie głęboko w sens słów, względem których pełni ona rolę podrzędną. To słowa są nośnikiem konkretnych treści, którym odpowiednia oprawa muzyczna pozwala zacząć przeobrażać wnętrze modlącego się.

Muzyka bizantyjska, będąc od początku kontynuacją sztuki muzycznej pierwszych chrześcijan, wierna była tej koncepcji. Bizantyjscy „melodosi” pierwszego chrześcijańskiego tysiąclecia tworzyli muzykę do pisanych przez siebie hymnów, powodując, że stawała się ona nieodłączną ich częścią. Kolejne pokolenia hymnografów starały się tworzyć hymny równe rytmicznie pierwowzorom, dzięki czemu dawne melodie były wciąż żywe i dotrwały do naszych czasów. Wielowiekowa tradycja i uduchowienie owych melodii podczas tysięcy całonocnych czuwań, podczas których rozbrzmiewały, spowodowały, że wywierają one na współczesnym słuchaczku ogromne wrażenie nawet wtedy, kiedy nie rozumie on słów hymnów. Owe melodie, do dziś stanowiące oprawę muzyczną liturgii bizantyjskiej, stały się bardzo uniwersalne, idealnie oddając głębie modlitewnych treści we wszystkich ich przejawach: błagalnym, dziękczynnym, doksologicznym czy też dydaktycznym.

Latem roku 2009, dzięki Marcinowi Szczyńskiemu, dane mi było zapoznać się z księdzem prałatem Józefem Majem, autorem słów „Akatystu do Przenajświętszej Bogarodzicy”. Jego wielka wiara we wstawiennictwo Matki Bożej oraz miłość i zaangażowanie, z jakim pisał ów hymn, wywarły na mnie ogromne wrażenie. W rezultacie przyszło mi stanąć przed nietrywialnym zadaniem opracowania w muzykę owej wzruszającej i wzniosłej modlitwy. Po raz pierwszy język polski zetknął się z muzycznym światem Bizancjum...”

Marcin Abijski